

Sygn. akt: IV U 171/21

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2021 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

**Przewodniczący: Sędzia Anna Garncarz**

Protokolant: Dominika Gorząd

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 lipca 2021 r. we W.

sprawy z odwołania **I. U.**

od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności  
w Województwie (...)

z dnia 22 sierpnia 2019 r. znak: (...)

w sprawie I. U.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności  
w Województwie (...)

**o ustalenie stopnia niepełnosprawności**

**I. oddala odwołanie;**

**II. nie obciąża wnioskodawczyni kosztami postępowania.**

## UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni I. U. wniosła odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 22 sierpnia 2019 r., znak (...), utrzymującego w mocy orzeczenie (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności we W. z 17 czerwca 2019 r. znak (...).610. (...).2019, zaliczające ją do lekkiego stopnia niepełnosprawności z symbolem niepełnosprawności 05-R, orzeczenie wydano na stałe, niepełnosprawność istnieje od – nie da się ustalić, a ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 1 czerwca 2019 r. W zaskarżonym orzeczeniu organ zarzucił, iż nie ma podstaw do zaliczenia wnioskodawczyni do wyższego stopnia niepełnosprawności.

Zaskarżając decyzję wnioskodawczyni wniosła o zaliczenie jej do wyższego stopnia niepełnosprawności. Uzasadniając odwołanie podniosła, iż w dniu 27 maja 2016 r. zaliczono ją do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. W ciągu trzech lat od wydania tego orzeczenia stan jej zdrowia w sposób oczywisty nie polepszył się, ale znacznie pogorszył. W tym czasie przebywała wielokrotnie w szpitalach oraz korzystała z leczenia sanatoryjnego. Pomimo tego z niezrozumiałych dla niej powodów aktualnie orzeczono u niej lekki stopień niepełnosprawności (k. 4-6).

Odpowiadając na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając swoje stanowisko, organ podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonym orzeczeniu i zarzucił, że orzeczenie organu I instancji jest zgodne

z obowiązującymi w tej materii przepisami prawa, wobec czego podtrzymał dotychczasowe rozstrzygnięcie. Biorąc pod uwagę dokumentację medyczną oraz ustalenia będące wynikiem bezpośredniego badania, stopień naruszenia sprawności organizmu wnioskodawczyni, przy jednoczesnym uwzględnieniu skutków naruszenia sprawności oraz rzeczywistych ograniczeń w pełnieniu ról społecznych, nie uzasadnia zaliczeni jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności lecz dawały podstawy do ustalenia lekkiego stopnia niepełnosprawności (k. 7).

W związku ze zniesieniem przez Ministra Sprawiedliwości z dniem 1 stycznia 2021 r. - X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu, niniejsza sprawa zarejestrowana pierwotnie pod sygn. akt X U 823/19 została przekazana od IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych tut. Sądu i prowadzona dalej pod sygn. akt IV U 171/21.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

(...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności we W. orzeczeniem z 17 czerwca 2019 r. (znak (...)) postanowił:

I. Zaliczyć wnioskodawczynię I. U. do lekkiego stopnia niepełnosprawności,

II. Symbol przyczyny niepełnosprawności – 05-R,

III. Orzeczenie wydaje się na stałe,

IV. Niepełnosprawność istnieje – nie da się ustalić,

V. Ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 1 czerwca 2019 r.

W zaleceniach wskazano:

1) odpowiedniego zatrudnienia - nie dotyczy

2) szkolenia, w tym specjalistycznego - nie dotyczy

3) zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej - nie dotyczy

4) uczestnictwa w terapii zajęciowej - nie dotyczy

5) konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby – wg wskazań medycznych

6) korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki – nie wymaga

7) konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji - nie dotyczy

8) konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji - nie dotyczy

9) spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1260) - nie dotyczy

10) prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju - nie wymaga.

Na skutek odwołania złożonego przez wnioskodawczynię, Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., orzeczeniem z 22 sierpnia 2019 r. znak (...) utrzymał w mocy orzeczenie organu I instancji.

Dowód:

- Okoliczności bezsporne (akta orzecznicze (...)).

U wnioskodawczynie występuje chód samodzielny, wydolny. Do badania rozbiera się samodzielnie, sprawnie. Budowa prawidłowa, symetria i proporcje dobrze zachowane. Kręgosłup o zachowanych krzywiznach fizjologicznych. Napięcie mięśni przykręgosłupowych prawidłowe. Dobrze zachowana ruchomość kręgosłupa: broda swobodnie dosięga do mostka, ruchy skrętne w zakresie do ok. 60° [N 60°] obustronnie, pochylanie do tyłu w normie - ok. 30°, pochylanie na boki w normie - do ok. 40° obustronnie; palcami rąk w skłonie dosiężnym nie dotyka do podłoża (próba palce-podłoga - 25 cm), z pozycji leżącej na plecach powraca do siadu płaskiego z lekkim wspomaganie rąk, w siadzie płaskim palcami rąk nie dosięga do palców stóp (- 25 cm). Obręcz barkowa symetryczna, ułożona poziomo. Kończyny górne: ułożone swobodnie; umięśnienie symetryczne; obrysy stawów prawidłowe; ruchomość w/n. Zachowana prawidłowo sprawność chwytna rąk. Klatka piersiowa symetryczna, bez deformacji, ruchoma oddechowo. Brzuch miękki, bez oporów patologicznych, objawy otrzewnowe nieobecne. Kończyny dolne ułożone swobodnie; jednakowej długości; umięśnienie symetryczne; obrysy stawów i ich ruchomość zachowane prawidłowo. Wnioskodawczynie jest w kontakcie logicznym. Chód samodzielny, bez zaopatrzenia ortopedycznego. Podawany wzrost ok. 156 cm, waga ok. 52 kg. Czaszka normokształtna, średniowymiarowa, bez blizn i ubytków kostnych, opukiwaniem niebolesna. Nerwy czaszkowe unerwiają prawidłowo, oczopląs nieobecny. Kończyny górne bez cech niedowładów, napięcie mięśniowe prawidłowe, odruchy głębokie równe, bez cech neurogenego zaniku mięśni. Objaw B. ujemny. Zmiany zwyrodnieniowe stawów palców obu rąk. Kończyny dolne bez niedowładów, odruchy kolanowe równe, odruchy skokowe zniesione, bez zaburzeń czucia, bez objawu B.. Bez cech neurogenego zaniku mięśni. Objaw L. nieobecny. Kręgosłup o fizjologicznych krzywiznach, napięcie mięśni przykręgosłupowych prawidłowe. Odległość broda mostek 0 cm, rotacja szyi do 50°, skłonu nie wykonała, bo nie stoi w skłonie odległość palce rąk - podłoga 0 cm. Objawy oponowe ujemne. Próba R. ujemna.

Wnioskodawczynie ma prawidłową budowę ciała, chód wydolny, tor ruchu prawidłowy. Skóra bez wykwitów patologicznych. Wydolna krążeniowo i oddechowo. Stawy rąk z poszerzeniem obrysów stawów śródrečno-paliczkowych, poza tym prawidłowe bez cech zapalenia. Zniekształcenie nadgarstka prawego (po złamaniu). Widoczne guzki H. w okolicach stawów rąk. Chwytność rąk i siła chwytu zachowana. Krzywizny fizjologiczne kręgosłupa prawidłowe, dodatkowo pogłębienie kyfozy w odcinku piersiowym. Ograniczenie ruchu zgięcia szyjnego odcinka (odległość broda-mostek 6 cm). Ruchomość stawów barkowych nieznacznie ograniczona (unoszenie ramion do 160 stopni). Objaw L.'a dodatni po stronie lewej przy 90 stopniach. Odległość palec-podłoga podczas ruchu zgięcia tułowia 40 cm. Rozciąganie stawów krzyżowo-biodrowych obustronnie niebolesne. Rotacja w obu stawach biodrowych - zakres ruchu pełny. Trzeszczenia podczas ruchu zgięcia w stawach kolanowych. (Obrysy pozostałych stawów obwodowych prawidłowe, bez cech zapalenia. Zakres ruchów biernych prawidłowy.

U wnioskodawczynie zostały rozpoznane następujące choroby:

- reumatoidalne zapalenie stawów,
- choroba zwyrodnieniowa stawów kręgosłupa powikłana wielopoziomą dyskopatią i przewlekłym zespołem bólowym,
- choroba zwyrodnieniowa stawów obwodowych,
- osteoporoza,
- zaburzenie rytmu serca,
- uchyłki jelita grubego,
- zapalenie błony śluzowej żołądka,

- niedoczynności tarczycy.

Stan zdrowia wnioskodawczynie uzasadnia zaliczenie jej do lekkiego stopnia niepełnosprawności z symbolem 05-R.

Dowód:

- Opinie biegłych sądowych – karta 15-v. 16, 61-v. 61, 86.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wnioskodawczynie I. U. składając odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 22 sierpnia 2019 r., znak (...), wnosila o jego zmianę i zaliczenie jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573; dalej zw. ustawą) rozróżnia trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki (art. 3 ust. 1).

W myśl art. 4 ust. 3 ustawy, do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Z kolei art. 4 ust. 2 ustawy, do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Natomiast zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy, do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zatem zaliczenie do któregośkolwiek stopnia niepełnosprawności wymaga spełnienia przesłanek warunkujących jego otrzymanie, które zostały zdefiniowane w art. 4 wyżej wskazanej ustawy.

Wobec medycznej natury okoliczności spornych, które były istotne dla rozpoznania niniejszej sprawy, ich wyjaśnienie wymagało wiadomości specjalnych i musiało znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych sądowych.

Powołani w sprawie biegli sądowi jednoznacznie stwierdzili, że stan zdrowia wnioskodawczynie nie uzasadnia zaliczenia jej do osób niepełnosprawnych w stopniu wyższym niż lekki.

W opinii biegłych z zakresu ortopedii i neurologii, wnioskodawczynie aktualnie spełnia warunki wymagane przez Ustawodawcę, aby uznać ją za osobę o lekkim stopniu niepełnosprawności - wnioskodawczynie jest osobą "o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne". Natomiast nie spełnia warunków wymaganych przez ustawodawcę aby zaliczyć ją do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym - nie jest osobą z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Zmiany zwyrodnieniowe i dyskopatyczne kręgosłupa nie skutkują istotnym deficytem jego ruchomości, nie wykazano obecności objawów korzeniowych rozciągowych i ubytkowych, bez cech uszkodzenia rdzenia kręgowego. Obecny stan narządu ruchu oraz układu nerwowego nie daje podstaw, aby w świetle obowiązujących obecnie przepisów uznać powódkę za osobę o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, czyli „wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innej osoby w pełnieniu ról społecznych”.

Zasadniczym problemem zdrowotnym wnioskodawczyni jest serododatnie reumatoidalne zapalenie stawów, z powodu którego w ostatnich latach była kilkakrotnie hospitalizowana. Z tego względu zasadne jest wydanie opinii przez biegłego reumatologa.

Biegli uznali, że orzeczenie wydane w dniu 22 sierpnia 2019 r. przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) jest prawidłowe - uwzględnia aktualny stan zdrowia wnioskodawczyni, obecnie obowiązujące przepisy. Samo rozpoznanie choroby nie jest warunkiem wystarczającym do ustalenia umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,

W opinii biegłego z zakresu reumatologii, zmiany chorobowe w zakresie układu ruchu nie wywołały trwałego, istotnego funkcjonalnie, ograniczenia ruchomości zajętych stawów. Nie stwierdzono cech aktywnej choroby zapalnej narządu ruchu. Wyniki badań obrazowych nie dokumentują zaawansowanych lub destrukcyjnych zmian w zakresie szkieletu. Wyniki badań laboratoryjnych bez podwyższonych parametrów stanu zapalnego. Stosowanie minimalnych dawek leków także nie wskazuje na wzmożoną aktywność choroby. Opinia biegłego jest zgodna ze stanowiskiem Komisji Lekarskiej Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o niepełnosprawności.

Stan faktyczny w sprawie był częściowo bezsporny, nie kwestionowany przez żadną ze stron, potwierdzony wiarygodnymi wyjaśnieniami wnioskodawczyni oraz dowodami z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego, których wiarygodność nie została skutecznie podważona przez żadną ze stron. Natomiast okoliczności sporne, zostały ustalone na podstawie opinii biegłych sądowych, które Sąd uznał za wiarygodną, gdyż były rzetelne, jasno uzasadnione, logiczne, konsekwentne i wyczerpujące, a nadto prawidłowo oparte na dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy oraz bezpośrednim badaniu wnioskodawcy. Dlatego Sąd w pełni podzielił dokonane w nich ustalenia, uznając że nie ma podstaw do zanegowania zaprezentowanego przez biegłych stanowiska. Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków. Sąd Najwyższy w swoim wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, że „Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

Zgodnie z art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Samo niezadowolenie stron z opinii biegłych nie uzasadnia jednak zażądania dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. W toku postępowania tylko wnioskodawczyni składała zastrzeżenia do opinii biegłego sądowego z zakresu reumatologii. Uwzględniając zgłaszane zarzuty, w celu pełnej oceny stanu zdrowia oraz weryfikacji opinii głównej, Sąd zlecił wydanie biegłemu sądowemu opinii uzupełniającej. Po ponownej analizie akt sprawy i dodatkowej dokumentacji, biegły podtrzymał w całości swoje stanowisko wyrażone w opinii głównej. Wskazał, iż w opisach wizyt w poradniach nie odnotowano gwałtownych, utrudniających wykonywanie podstawowych czynności życiowych zaostżeń rzs. Sąd pominął natomiast kolejne zastrzeżenia zgłaszane przez wnioskodawczynię do opinii uzupełniającej, albowiem zmierzały one jedynie do przedłużenia postępowania. Opinia uzupełniająca wyczerpująco odniosła się do zgłaszanych przez wnioskodawczynię zarzutów. Sąd w ramach zastrzeżonej dla niego swobody, decyduje, czy ma możliwość oceny dowodu w sposób pełny i wszechstronny, czy jest w stanie prześledzić jego wyniki oraz - mimo braku wiadomości specjalnych - ocenić rozumowanie, które doprowadziło biegłego do wydania opinii. Sąd czyni to zapoznając się z całością opinii.

Wszystko to, a nie tylko końcowy wniosek opinii, stanowi przesłanki dla uzyskania przez Sąd podstaw umożliwiających wyjaśnienie sprawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uwzględniając opinie biegłych specjalistów z zakresu chirurgii, neurologii oraz reumatologii, na mocy przepisu art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c., w pkt I sentencji wyroku oddalił odwołanie jako bezzasadne

W pkt. II sentencji wyroku Sąd na mocy art. 96 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 785 ze zm.) nie obciążył ubezpieczonej kosztami postępowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.